

بررسی خصوصیات آللوپاتیکی اسانس زیرهٔ سبز بر جوانه‌زنی و خصوصیات گیاهچه‌ای سه گونه علف هرز

مجید عزیزی^۱، محمد حسن راشد محصل^۱، لیلا علیمرادی^۲
- عضو هیأت علمی دانشکدهٔ کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد
- دانشجوی دکتری علفهای هرز دانشکدهٔ کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد

خصوصیات آللوپاتیکی اسانس بذر زیرهٔ سبز روی جوانه‌زنی و خصوصیات گیاهچهٔ سه گونه علف هرز مورد بررسی قرار گرفت. در این آزمایش ابتدا بذور زیرهٔ سبز با آسیاب خورد شده و با روش کلونجر به مدت سه ساعت اسانس گیری شد. آزمایش بصورت فاکتوریل و در قالب طرح کاملاً تصادفی با سه تکرار در ژرمیناتور با دمای ۲۵ درجهٔ سانتیگراد انجام شد. فاکتورها و سطوح آن شامل غلظتهای مختلف اسانس زیرهٔ سبز (۶ سطح شامل ۰/۰۱، ۰/۰۳، ۰/۰۵، ۰/۰۷، ۰/۱ و ۰/۲ در صد) و آب مقطر به عنوان تیمار شاهد بودند و سه گونهٔ علف هرز، شامل علف پشمکی (*Bromus tectorum*)، خاکشیر (*Descurainia sophia*) و گل گندم (*Centaurea ovina*) بودند. نتایج نشان داد که درصد جوانه‌زنی بذور علفهای هرز در غلظتهای مختلف اسانس اختلاف معنی داری داشت و علف هرز خاکشیر بیشترین میزان حساسیت و علف هرز علف پشمکی کمترین میزان حساسیت را به خصوصیات آللوپاتیکی اسانس بذر زیرهٔ سبز نشان دادند، بطوریکه این اسانس با غلظت ۰/۰۷ درصد باعث کاهش جوانه‌زنی بذور خاکشیر، گل گندم و علف پشمکی به ترتیب به میزان ۹۸، ۵۵ و ۴۲ درصد گردید. بررسی خصوصیات گیاهچه‌ای نیز نشان داد که با افزایش غلظت اسانس، طول ریشه چه و ساقه چهٔ علفهای هرز خاکشیر و گل گندم بطور معنی داری کاهش یافت و ریشه چه در مقایسه با ساقه چه بیشتر مهار گردید، اما گیاهچه‌های علف پشمکی پاسخ قطعی به افزایش غلظت اسانس نشان ندادند. اسانس با غلظت ۰/۲ درصد از جوانه‌زنی بذور هر سه گونه علف هرز ممانعت نمود.

واژه‌های کلیدی: زیرهٔ سبز، آللوپاتی، جوانه‌زنی